

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Śrzedę dnia 26 Marca r. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 16 marca.

Wiadomości z Moskwy.

(Korrespondencya).

Za przyjazdem do Moskwy, rozkazał CESARZ JEGOMOŚĆ rozdać tamiecznym ubogim 50,000 rubli.

W sobotę, d. 8 t. m., NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ raczył słuchać modłów w Soborze Wniebowzięcia i ucałować relikwie śś. Tegoż dnia był u JEGO CESARSKIEJ MOŚCI obiad dla znakomitszych w stolicy Osób: wieczorem w domu Szlacheckiego Zgromadzenia koncert, który NAYJAŚNIEJSZY PAN udarował Swą obecnością; na koncercie u Gubernatora Cywilnego znajdował się J. K. W. Xiążę *Albrecht Pruski*.

D. 9 znowu był obiad w pałacu na 50 osób, na który zaproszeni byli i Starsi Szlacheckiego Zgromadzenia.

D. 10 obiad u Xiążęcia Nik. Bor. *Jusupowa*. Wieczorem u Moskiewskiego Woennego Jenerał-Gubernatora, Xiążęcia *Golicyna*, przedstawienie żywych obrazów.

We śrzedę d. 12 marca, CESARZ JEGOMOŚĆ uszczęśliwił Swą obecnością liczną publiczność w sali Szlacheckiego Zgromadzenia, gdzie tegoż wieczora dany był na dochód oftalmicznego szpitala koncert, który przyozdobili swemi talentami amatorowie i amatorki muzyki. Prócz należących do chorów i orkiestry, *śpiewali*: arya z chórami kompozytcy Merkadante, Elżbieta Alexieiewna *Okutowa*, recitatiwo i romans z opery Tebaldo i Izolina kompoz. Morlaki, Anna Serg. *Szerebietjewa*, wielki duet z opery Semiramis E. A. *Okutowa* i Prasc. Ars *Barteniewa*, która razem z PP. *Fe* i *Felcmanem* śpiewała także trio z chórem kompoz. Rigni. *grali*: koncert na arfie kompoz. Boksa, Nik. Piotr. *de Witte*; tenże i Nad. P. *de Witte* duet na arfach; koncert na fortepiano kompoz. Rissa, Ek. Piotr. *Ozierowa*, rondo kompoz. Hummla na tymże instrumencie Kat. Appol. *Rachmanowa*. (G. S. P.).

— Przez najwyższy dyplomata J. C. M. pod dniem 13 marca, rzeczywisty radca stanu, gubernator cywilny moskiewski, kamerher *Nieboldsin*, w nagrodę służby, odznaczający się gorliwością, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* pierwszej klasy.

— Naywyżey rozkazano zasiadać Senatorom: 3ciej klasy *Miłowanowemu* w 2gim oddziale 6go departamentu, a tajnemu radcy *Pisarewemu* w 7m departamencie Rządzącego Senatu. (R. I.)

— Baron *Albedyhl*, wielki mistrz Dworu J. C. M., kawaler orderów ś. Alexandra Newskiego, ś. Włodzimierza 2giej klasy, ś. *Anny* i t. d. umarł w tutejszey stolicy d. 15 t. m. (J. d. S. P.)

— Zmarła Hrabina *Diebitsch-Zabalkańska*, żona Marszałka Polnego, o której zgonie donieśliśmy w poprzedniczym numerze, była z domu Baronówna *Turnau*, oraz Damą Stanu i orderu ś. *Katarzyny* 2go stopnia.

— Podług ostatnich wiadomości, zebranych przez oddział statystyczny ministryum spraw wewnętrznych, ludność żydowska klass podatkowych, zamieszkających w Rosyi, dochodzi 422,440, z których 5,227 kupców, 413,607 mieszczan i rzemieślników a 3606 rolników. Żydzi zamieszkali są w guberniach *wileńskiej*, *witebskiej*, *wołyńskiej*, *grodzińskiej*, *katerynostawskiej*, *kamieniecko-*

podolskiej, *połtawskiej*, *tauryckiej*, *chersonskiej*, *czernihowskiej* i obwodzie *białostockim*. Podolska gubernia ma ich naywięcey, 69,882 dusz; w Inflanciech tylko 31 dusz. Ludność tu położona jest tylko męzka.

— O wystawieniu pomnika dla ś. p. CESARZA ALEXANDRA I, w *Taganrogu*.

Po zgonie ś. p. NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA ALEXANDRA I, obywatele *Taganrogu*, pobudzeni uczuciami wdzięczności, za łaski Nieboszczyka, oświadczyli chęć wystawienia NAYJAŚNIEJSZEMU PANU pomnik, kosztem dobrowolney składki, i co rocznie w dniu 19 listopada, jako dniu zgonu Swego NAYJAŚKAWSZEGO DOBRONIEJA, dopełniać uroczystey pamiątki, przez rozdawanie ubogim iatmużny z procentów od summy, która przez obywateli będzie wniesioną do Izby powszechney opieki. O co podali oni prośbę na początku r. 1826 przez swoich pełnomocników do wieczney pamiątki CESARZOWEJ JEYMOŚCI ELŻBIETY ALEXIEJEWNY. NAYJAŚNIEJSZA CESARZOWA, oświadczywszy szczególnejsze swoje za ich gorliwość zadowolenie, raczyła stać się uczestniczką w wystawieniu pomnika, przez ofiarowanie na ten cel dziesięciu tysięcy rubli. Taką summa była na ten cel ofiarowana dla obywateli miasta *Taganrogu* i przez ś. p. CESARZOWĄ MARYĄ TEODOROWNĄ. Projekt pomnika został ułożony przez Rektora CESARSKIEJ Akademii sztuk pięknych, rzeczywistego radcę stanu *Martosa* i podany do naywyższego potwierdzenia CESARZOWI JEGOMOŚCI. Projekt, poprawiony stosownie do uwag NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, został potwierdzony d. 30 grudnia 1828. Pomnik będzie wzniesiony z kolosalney brązowej postawy ś. p. CESARZA (w wysokości 3½ arszynów) na marmurowym podnożu, ze stopniami granitowemi. Po zrobieniu projektu okazało się, iż na przewidzenie go do skutku, potrzeba 57,500 r., a całej summy ofiarowanej przez obywateli i przeznaczoney przez zesłę NN. CESARZOWE 20,000 r. wynosiły tylko 45,000 r., CESARZ więc JEGOMOŚĆ, potwierdzając projekt, Naywyżey rozkazał raczył sumę niedostającą r. 12,000 wydać z gabinetu. Departament gospodarstwa i budowli publicznych Państwa, do którego należy wypełnienie tego projektu, zawarł d. 31 stycznia 1829 roku z rzeczywistym radcą stanu, *Martosem*, umowę, mocą której ten przyjął na siebie wystawienie pomnika z podnożem i postawienie iego na miejscu w *Taganrogu* za 57,500 r. Z obowiązkiem dopełnienia tego w ciągu dwóch lat. Model wielkiej statuy już jest ukończony, forma z niego zdjęta i oddana ludwisarzowi *Jakimowemu*, dla odlania naprzód z wosku, a potem z brązu, z tym warunkiem, ażeby ta robota z wygładzeniem była skończona do 1 października 1830 r. (R. I.)

Izmajłow d. 2 lutego.

Dziś (w dzień święta Gromnic) z powodu darowania przez CESARZA JEGOMOŚCI, dla pierwszego pułku pieszego Kozaków czarnomorskich, za okazane przezeń w czasie przeszłej wojny tureckiej mężstwo, chorągwi z napisem: za odznaczenie dnia 29 maja 1828 roku przy rozbiciu *fłoty tureckiej pod Brahiłowem*, na pamiątkę tey wysokiey łaski MONARSZER, pułk ten był przeznaczony do parady kościelney pod wodzą swego dowódcy pułkownika *Żytowskiego* 2. Po wystąpieniu w Cerkwi tutejszey mszy ś. zaniesione zosta-

ły modły do Boga o długie zdrowie NAYJAŚNIERSZEGO CESARZA i całej NAYJAŚNIERSZEJ JEGO FAMILII. Ożywieni tak drogim znakiem nagrody Monarszey wojownicy pułku czarnomorskiego, w świątyni Pana z najgłębszą pokorą wznosili modły do Twórcy najwyższego za swego CESARZA, który uwieńczył wysoką łaską Swoją ich służbę gorliwą. Waleczność i odwaga, nabyte przez ten dar nieoceniony, pałały w nich równie, iak w czasie samej bitwy, a radość zachwycała ich dusze w tym momencie tak, iak wśród pokonywania wroga. (G. S. P.)

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 1 kwietnia.

NAYJAŚNIERSZY CESARZ i KRÓL Jmć raczył nayłaskawiey Postanowieniem Swém z dnia 14 lutego r. b. mianować Kawalerem Orderu Królewskiego ś. Stanisława 1szej klasy JP. Trofimowa, Rzeczywistego Radcę Stanu Cesarstwa Rosyjskiego, Pomocnika Sekretarza Stanu Rady Państwa. (G. W.)

—Instytut Głucho-niemych (w Warszawie) przesyłane mające codzienne wpłaty od kwestarsza otrzymującego iatmużny, składane przez lubowników komplementu *Upadam do nog*; zobowiązany przez niego, podaje do wiadomości każdodzienną perceptę z tego tytułu: d. 16 marca r. b. wpłynęło zł. 14 gr. 28, d. 17 zł. 5 gr. 6, d. 18 zł. 6 gr. 26, d. 19 zł. 5 gr. 16, d. 20 dukat 1, zł. 1 gr. 20, d. 21 zł. 14 gr. 5, d. 22 zł. 11 gr. 10, d. 23 zł. 1 gr. 6, w dniach 24 i 25 nic, d. 26 zł. 12 gr. 7, d. 27 w złocie 2 dukaty, w monecie zł. 30 gr. 2.

—Dni temu kilka, przechodząc przez dziedziniec Głównego Ratusza, widziałem, iak biedny człowiek nisko po kilkakroć kłaniał się jednemu z znakomitych Urzędników. „Czy mnie znasz?” zapytał Urzędnik biedaka; Ach Jaśnie Wielmożny Panie, tyle razy zwiedzałeś więzienie, tylekroć pocieszałeś nas, napominałeś, uczyłeś, wskazywałeś dobre przykłady i przekonywałeś, że każdy zły postępek, choćby nayskrzycciej dokonany, musi być wyiawionym, a później ukaranym. Przystałem 7me przykazanie, odpokutowałem za to, a wysiedziawszy czas oznaczony, to prawda, że jestem wolny, ale cóż mi z tego, nie mam świadectwa, szukam służby, i nikt mnie przyjąć nie chce; głód już dokucza i codziennie zalewam się łzami. „Trzeba pracować (rzekł urzędnik), próżniactwo doprowadza do złego” Nieumiem żadnego rzemiosła (odpowie biedak). „Więc, gdy podejmiesz się tłuc kamieniami przy drogach i sprawiać się będziesz spokojnie przez czas, iaki ci przeznaczę, przyrzekam iż wynadę ci służbę przyzwoitą.” Przyśiągł biedak, iż dopełni tey rady, a Urzędnik oświadczył obecnym, iż z doświadczenia jest przekonany, że taka poprawa może jedynie przywrócić podobnego człowieka do uczciwego życia.

—Malarz Zalewski, obecny teraz w Rzymie, wymalował dekoracye dla Teatru Amatorów w mieszkaniu Xcia Gagaryna; najeślniejsi Artysci Rzymu jednogłośnie przyznali, iż ten Polak ma znakomity talent, zdolny ozdobić nappierwsze teatru w Europie. (Ma on być dekoratorem nowego wielkiego teatru w Warszawie.)

—Dnia 26 b. m. zakończył w Warszawie życie po długiej i dotkliwej słabości, W. Leander Kozłowski, Magister Filozofii Ces. Wileńs. Uniwer., były Professor umiejętności przyrodzonych w szkołach Wojewódz. w Król. Pols. Zbyt wczesna śmierć przecięła pasmo dni tego zacnego męża! Umarł w 35 roku życia poświęconego nauce i obowiązkom, które, póki siły starczyły, pełnił z rzetelną chlubą dla siebie i prawdziwym dla kraju pożytkiem. Miły, uprzejmy, towarzyski w pożyciu, stateczny w przyjaźni, kochany od uczniów, poważany od kolegów, w długie lata będzie przedmiotem tkliwych wspomnień dla wszystkich, co go znali, którzy zostawali z nim w ścisłej przyjaźni stosunkach, którzy umieli cenić szlachetne przymioty jego duszy, ś. p. Leander Kozłowski zaczął zbierać materiały do Słownika górniczego w języku polskim; lecz fizyczne cierpienia nie-

dozwoliły wykonać, tego co przedsięwziął umysł w dostatnią uposażony naukę dla przysłużenia się oyczystey literaturze dziełem z tylu miar ważnym i potrzebnym. (K. W.)

ANGLIA.

Londyn, dnia 14 marca.
(z Gazety Warszawskiej.)

Xiążę Kumberland odwiedził wczoraj rano Króla Jmci w zamku Windsorskim, gdzie bawił przeszło 5 godziny, i dokąd wkrótce z dostojną małżonką i Xiążęciem Jerzym, synem, ma przybyć na dni kilka; iakoż przysposobiono już pokoje dla niego.

Rozeszła się pogłoska, iż Xiążę Buckingham został mianowany Vice-Królem Irlandyi w miejsce Xięcia Northumberland, czemu iednak gazeta *Goniec* zaprzecza.

Lord Althorp, ieden z nynie niezawisłych i nayszanowniejszych członków Parlamentu, miał w tych dniach w domu swoim zgromadzonych członków obu Izb, którzy się naradzali nad środkami ustalenia opozycyi, mogącej większy stawieć opór Ministrom, iak dotąd. Zgromadzenie to, składające się podobno ze 124 osób, przedsięwzięło sobie za główny cel przymuszenie Ministrów do zaprowadzenia oszczędności i ulgi w podatkach; ponieważ Kanclerz Izby skarbowey ma w tych dniach przełożyć budżet poborow, przeto wspomniane zgromadzenie wkrótce znajdzie pole do rozwinięcia swej taktyki. Inney dalszey opozycyi przeciw Ministrom nie ułożono.

— Dnia 16 —

Król Jmć ma w pierwszych dniach przybyć z Windsor do tutejszey stolicy, gdzie w ciągu pobytu swego zaszczyty zapewne obecnością swoją teatr opery i obadwa wielkie teatru.

Xiążę Sasko-Koburski, *Leopold*, który nie dawno miał pożegnawcze posłuchanie u Króla Jmci, wyjedzie wkrótce do Paryża.

Gazeta *Sun* pisze: „Rozchodzi się pogłoska, iż chcą nadać Kolumbii za Monarchę Xięcia Europejskiego, zupełnie w ten sposób, iak nadano Grecyi Xięcia *Leopolda*.”

Słychać, iż w Parlamencie uczyniony będzie wniosek, aby uchylić zakaz uprawy tytoniu w Wielkiej Brytanii i Irlandyi.

— Dnia 18 —

Dziś po południu nadeszła tu z Paryża wiadomość o adresie Izby deputowanych. Z powodu nieporozumienia między rządem Francuskim, a wspomnianą Izbą, cena papierów naszych skarbowych nieco spadła. Wczoraj papiery południowo-Amerykańskie poszły, w górę, a to z powodu wieści, iż Król Jmć Hiszpański skłania się do uznania nowych krajów Ameryki południowej; dziś iednak spadły znowu, bo odebrano listy z *Kadyzu*, donoszące o nastąpić mającym wystąpieniu 20,000 woyska na nową wyprawę do Ameryki.

FRANCYA.

Paryż dnia 12 marca
(z Gazety Warszawskiej.)

Dziś w 16tą rocznicę wjazdu Xiążęcia *Delфина* do *Bordeaux*, Deputacya z tego miasta, która corok przybywa dla złożenia powinszowania Królowi Jmci, miała zaszczyt być wprowadzoną do Monarchy. Na stosowną przemowę Hrabiego *Lynch*, Prezydenta miasta, odpowiedział Król Jmć: „Postępowanie mieszkańców *Bordeaux* w roku 1814 jest zawsze wyrzeźbione w sercu moim; przykład ich wzbudził ducha w całym narodzie, który nigdy nie zapomni szczęścia, przysposobionego dla niego przez wielkie ówczasowe wypadki. Winszujecie sobie W Panowie, że jesteście obywatelami *Bordeaux*; gdy tak, piękne wspomnienia są przyłączone do waszego miasta i pamiętny jego przychylności. Ja z mey strony nigdy iey nie zapomnę; codzień owszem przywożę ją sobie na pamięć, iako Król i iako oyciec.” Oddaliwszy się Deputacya, złożyła także hołd uszanowania Xiążętom i Xiężnom rodziny Królewskiej.

— Pan *Alleye de Cyprey*, ieneralny Konsul nasz przy rządzie Guatymalskim, w Ameryce południowej, udał się przed kilku dniami do miejsca urzędowania swego.

— Baron *Renduffe*, dawniey sekretarz Margrabiego *Palmella*, przybył z *Londynu* do tutejszey stolicy, i iak słyhać, mieszkać będzie w Niderlandach, iako Agent Królowey *Donny Maryi*, a Pan *Candido Xavier* piastować będzie podobny urząd przy rządzie naszym.

— Ajenci *Don Miguela* staraia się zaciągnąć pożyczkę u bankierów tutejszych.

— Dnia 18 —

Dnia 14 b. m. przede Mszą s. przyiął Król Jmć Deputacyą z miasta *Besançon*, którą tameczny Arcy-Biskup Xiążę *Rohan* przedstawiał. Po Mszy s. Posłowie zagraniczni złożyli Monarsze i rodzinie Królewskiej hołd uszanowania.

— Słyhać, iż do wyprawy przeciw *Algierowi* będzie także urządzony korpus Mameluków. Vice-Admirał *Duperré* i officerowie głównego sztabu jego, mieli przybyć naydaley nadzień 15 b. m. do *Tulonu*. Wnosząc z dotychczasowych przysposobień, wyprawa ta dopiero w czerwcu będzie mogła wypłynąć; znawcy zaś twierdzą, iż ta pora roku jest już za późną, i wyprawa hiszpańska w roku 1775, lubo do niej 26.000 woyska użyto, nie wzięta pomyślnego skutku, z przyczyny, iż za późno przybyła.

— Dnia 14 b. m. odprawił się tu pogrzeb Margrabiego *Lally-Tollenda*. Po odprawionem w kościele żałobnem nabożeństwie, zwłoki jego zawiezono na cmentarz *Père-Lachaise*. Całun trzymali Xiążę *Mouchy*, Vice-Hrabia *Dambray*, Hrab. *Simeon* i Pan *Arnault*, członek akademii.

— Oto jest adres Izby Deputowanych do Króla Jmci.

„Nayiaśnieyszy Panie! Zgromadzeni około tronu wierni poddani Deputowani departamentów, usłyszeli z uczuciem nayżywszey wdzięczności z ust Twoich, Miłościwy Królu, pochlebne świadectwo zaufania, iakiem ich zaszczycać racyzsz. Poczytuiać się za szczęśliwych, iż zdołali wzbudzić to zaufanie, usprawiedliwiaia je niezłomną wiernością, którey hołd z uszanowaniem W. K. M. na nowo teraz składaia, i będą je unieśli ieszcze usprawiedliwić przez pocziwe spełnienie swoich obowiązków.

„Cieszymy się z W. K. M. ze zdarzeń, które ustaliły pokój Europy, wzmocniły związki przyiaźni między W. K. Mością i Mocarstwami sprzymierzonymi, a na Wschodzie usunęły bież wojny.

„Oby nieszczęśliwy naród, który przez wspańiałą pomoc W. K. M. od nieochybyney prawie zguby zachowany został, mógł znaleźć ową niepodległość, wolność i potęgę w przyszłości, którą mu zgotowała opieka Twoja N. Panie.

„Pragniemy, ażeby starania W. K. Mci, połączone z usiłowaniami Mocarstw sprzymierzonych, w pojednaniu Xiążąt domu *Braganciego*; były uwieńczone pomyślnym skutkiem. Położenie końca nieszczęściom Portugalii, bez nadwergżenia świętych zasad prawości, nietykalnych, tak dla Monarchów, iako i narodów, jest przedmiotem godnym starań W. K. M. Wstrzymałeś N. Panie skutki niechęci Twoiey przeciw jednemu z państw barbarzyjskich; lecz teraz osądziłeś, iż nie możesz ociążać się dłużej z świetnem pomszczeniem o belgi, wyrządzoney banderze W. K. M. Z uszanowaniem będziemy oczekiwać udzielen, iakie W. K. Mość racyzsz nam w tak ważnym przedmiocie objawić. Gdzie tylko potrzeba bronić powagi Korony W. K. Mci, lub handlu Francyi, możesz N. Panie z pewnością polegać na pomocy swego ludu i iego mężtwie.

„Izba z wdzięcznością przyymie środki, iakie W. K. M. racyzsz iey podać, ażeby ustalić i polepszyć byt pensyonowanych woyskowych; podobnież i prawa, tyjące się wykonywania sprawiedliwości i administracyi, doznaią w Izbie starannej rozwagi.

„Zapowiedziane nam ze strony W. K. Mości zmniejszenie się dochodów krajowych jest waż-

nem, ale oraz smutnem zdarzeniem: zwróćmy całą naszą uwagę na wybadanie przyczyny wskazanych nam przez to dolegliwości.

„W. K. Mość rozkazałeś przełożyć nam prawo o długi państwa i iego umorzeniu. Ważność pytań, zawartych w tym projekcie, iako też obowiązek zważenia wszystkich połączonych z niemi korzyści, obudzą naszą staranność w naywyższym stopniu. Dobrze wyrachowana, odpowiadająca słuszności, organizacya kredytu publicznego, będzie dla Francyi dzielnym środkiem do zapewnienia pomyślności krajui, a oraz nową pobudką do wdzięczności ludu dla W. K. Mości.

„Jednakże do wypełnienia tego dobrodzieystwa łączy się warunek, bez którego stałoby się bezowocnem. Jest nim pewność przyszłości, owa naysilniejsza podstawa kredytu i główny warunek przemysłu.

„Na wezwanie W. K. Mci pośpieszyliśmy ze wszystkich stron państwa i składamy u stop Twoich, N. Panie, hołd wiernego ludu, który widzi w W. K. Mci doskonały obraz cnót naywznioślejszych. Lud ten kocha i szanuje Twoią władzę Miłościwy Panie. Piętnaście lat swobody i pokoiu, które winien jest rządowi Brata W. K. Mci, iako i Tobie samemu, wzmocniły ieszcze bardziej węzeł wdzięczności, który go wiąże z Twoim domem Królewskim. Jego rozum, dóyrzały doświadczeniem i wolnością obrad, naucza go, iż szczególnież we względzie powagi i władzy, długoletność posiadania jest nayswiętszym tytułem, i że wieki postawiły tron ku iego szczęściu i ku sławie W. K. Mci w sferze niedostępney burzom. Tak więc przekonanie ludu odpowiada iego powinności, gdy uważa świętość praw Korony za naysilniejszą rękoymią swobód swoich, a nie naruszonosć prerogatyw Monarchy, za konieczną do tych praw wykonywania.

„Jednakże wśród jednogłośnych uczuć uszanowania i miłości, któremi Cię lud otacza, Miłościwy Królu, obiawia się żywa niespokojność w umysłach, narusza bezpieczeństwo, iakiem się Francya cieszyć zaczęła, mąci źródła iey pomyślnego bytu, i mogłaby przy dłuższém trwaniu stać się zgubną iey spokojności. Nasze sumnienie, nasz honor, nasza wierność, którąśmy poprzysięgli, a którą W. K. Mości zachowamy dogonnie, wkładaia na nas obowiązek odstonienia Ci N. Panie powodów tey niespokojności.

„Nayiaśnieyszy Panie! Konstytucya, którą winni iescieśmy mądrości poprzednika W. K. Mości, a której przepisów dopełnić jest wolą W. K. Mości, nadała krajowi iako prawo, udział w naradach względem spraw publicznych. Udział ten musiał być, iak też istotnie jest, pośrednio odmierzony, i w ściśle określony granicach, których my nie dozwolimy przekraczać. Jest on stanowczy w swych skutkach, gdyż kładzie za warunek konieczny ciągłą zgodność widoków politycznych rządu z życzeniami ludu W. K. Mości, w porządnym biegu spraw publicznych. N. Panie! Nasza prawosć, nasza przychylnosć, wkładaia na nas przykry obowiązek oświadczenia W. K. Mości, iż ta zgodność przestała istnieć.

„Niesłuszna nieufnosć w rozumie i wierności krajui jest dziś główną myślą administracyi. Lud W. K. Mości jest zasmuconym, gdyż ta nieufnosć jest obrażaiącą; zaczyna się obawiać, bo widzi zagrożenie swych swobód.

„Ta nieufnosć nie znajdzie drogi do serca W. K. Mości. Nie, Nayiaśnieyszy Panie! Francya równie sobie nie życzy anarchii, iak W. K. Mość despotyzmu. Godna jest, Miłościwy Królu, ażebyś tak ufał iey prawości, iak ona Twoim przyrzeczeniom.

„Rozstrzygay N. Panie w wysokiey Twoiey mądrości między tymi, którzy niepoznaią tak spokojnego tak wiernego narodu, a nami, którzy w rzeczywistém przekonaniu przychodziemy złożyć na łonie W. K. Mości boleść całego narodu, któremu nadewszystko idzie o szacunek i zaufanie swego Monarchy. Królewskie prerogatywy podały sposób W. K. Mości do zapewnienia owey

konstytucyjnej jednogodności pomiędzy władzami, która jest pierwszym niezbędnym warunkiem potęgi tronu i wielkości Francji.

Gdy Pan *Royer-Collard* odczytał Królowi Jmci ten adres, odpowiedział Monarcha następujące słowa: „MPanie, słyszałem adres, który mi W Pan w imieniu Izby Deputowanych przedstawia; miałem prawo polegać na współdziałaniu obu dwóch Izb w uskutecznieniu zamierzonego przedsięwzięcia. Zasmuca to serce moje, gdy słyszę, iak Deputowani z Departamentów oświadczają, że z ich strony nie istnieje to współdziałanie. Mości Panowie! zapowiedziałem postanowienie moje w mowie mianej przy otwarciu Izb. Jest ono niezmiennie, i odstąpić od niego nie dozwala mi interes mojego ludu. Ministrowie oświadczają W Panom moje zamiary.“ Odpowiedział już się o godzinie 2giej rozeszła po całej stolicy, i sprawiła bardzo żywe wrażenie. Papiery 3 proc. spadły o 1 fran. 35 cent. a 5 proc. o 80 centimów.

(Opis sessyi Izby Deputowanych, poprzedzającej uchwalenie powyższego adresu, umieścimy w następnym numerze).

— Tutejszy *Monitor* umieścił postanowienie Królewskie wydane dnia 14 b. m., w którym Monarcha ze względu na tegoroczną tegą zimę nadał zupełne przebaczenie wszystkim, którzy od dnia 1 grudnia r. z. popełnili defraudacyą drzewa w lasach rządowych, jeżeli za dawniejsze podobne wykroczenia nie są pociągani.

— Dom handlowy *Seillière* ogłosił w Dziennikach tutejszych, iż nie zawarł żadnego układu z Ministerjum wojny o dostawę żywności dla wojska przeznaczonego do Afryki, po cenie oznaczonej, lecz tylko zaimie się kupnem żywności potrzebnej na 2 miesiące, za co zapewniono mu wynagrodzenie po dwa od 100. Nad brzegiem blisko *Bona* (w Afryce) wystawiona będzie warownia, dla zastąpienia wylądowania wojska Francuzkiego.

— Deputowani strony rojalistów, na których wypadł los do podania uchwalonego adresu, wyłączyli się od Deputacyi, oświadczając, iż równie nie chcą należeć do podania, iak nie należeli do uchwalenia rzeczonych adresu.

— Gdy Pan *Benjamin Constant*, zakończywszy mowę swoją na sessyi dnia 15 b. m. wyszedł z mównicy i wracał na swoje miejsce, upadł na środku sali. Pewna liczba Deputowanych pośpieszyła mu na ratunek. Upadnięcie było skutkiem słabości tego Deputowanego, pozostałej po chorobie, z której niedawno wyszedł.

— Dnia 20 —

Odebrano tu przez telegraf wiadomość, iż *Marszałek Gouvion St. Cyr*, który dla poratowania zdrowia udał się do *Hieres*, umarł tam dnia 17 b. m. w 67mym roku życia swego. Zostawił małoletniego syna.

— *Goniec Francuzki* donosi z listu z *Liworny* pod dniem 8 b. m., iż *Lord Cochrane* zamysła udać się do wyspy *Terceiry* dla objęcia dowództwa wyprawy, przeznaczonej przeciw Portugalii.

PORTUGALIA.

Lizbona dnia 24 lutego.

Na przeżożenie Posła Hiszpańskiego względem nieogłoszonej jeszcze amnestyi, odpowiedział Minister spraw zagranicznych, iż amnestya jest tak ważną rzeczą, że nie może oświadczyć, kiedy będzie ogłoszona. (G. W.)

TURCJA.

Stambuł, dnia 2 marca.

(z Gazety Warszawskiej).

Reis-Effendi został złożony z urzędu, a następcą jego jest *Mehmed-Hemid Bey*, który na początku powstania Greków urząd ten już piastował. Nowy Minister był podczas ostatniej woj-

ny *Reis-Effendym* obozowym, i w tskiem znaczeniu w czasie układów o pokoy w *Adryanopolu*, został wysłany do głównej kwatery Rosyjskiej.

Stan zdrowia w głównej kwaterze Rosyjskiej jest zupełnie zaspokajający.

Dwa przypadki zarazy morowej, które się tu zdarzyły, nie miały żadnych dalszych skutków.

Od granic tureckich d. 4 marca.

Basza *Belgradzki* nie chce pozwolić dzwonięcia we dzwony kościelne, i żądał zdjęcia dzwonnicy, znajdującego się w kościele *Illiryskim* w *Raitzenstadt*; co też nastąpiło. Doniesiono o tym wypadku *Xięciu Mitoszewi*.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Czytamy w jednej z gazet londyńskich, iż w roku zeszłym 25,366 statków, mających 193,000 maytków, użytych było do handlu angielskiego. Z tych statków rozbiło się 996 na morzu, a 938 doznało mniej więcej szkody. Ludzie ze 178 statków utracili życie w bałwanach morskich, i bez przesady można ich rachować do 2000.

— O nowej osadzie nad rzeką *Zabędzią* otrzymano w Londynie niedawno wiadomości, które podług gazety *Times* mają być nieco przesadzone, i niewłaściwy obraz wystawiają; wszelako przekonują, iż spodziewano się zawielkich skutków. Osadnicy, dodając wspomnioną gazetę, wystawieni będą na wielkie trudy i niedostatek, nim zdołają z nieuprawnej ziemi i dzikich okolic zbierać owoce starości. (G. W.)

— *Wychowanie przez podróże*. *P. Laborde*, członek akademii napisów w *Paryżu*, rozwinął nie dawno na posiedzeniu tegoż towarzystwa nowy system wychowania. Podług metody tej, wychowanie ma się bardzo wczesnie rozpocząć i w 5ciu latach kończyć. Dzieli się ono na 3 części, na klasyczne, naukowe i polityczne. Pierwsza część powinna z rokiem 17, druga z 22gim, a trzecia z 25tym być ukończoną. Kiedy nauki klasyczne już się kończą mają, młodzieniec powinien objechać *Włochy*, *Grecyą*, *Hiszpanią* i *Francyą* południową, dla obeznania się na miejscu z arcydziełami literatury starożytnej. Za powrotem zajmować się winien przez 2 lata fizycznymi i matematycznymi umiejętnościami; po upłynieniu zaś tego czasu zwiedzić ma w 2giej podróży przedniejsze pasma gór, a tém samem *Szwajcaryą*, *Pireneę*, góry *Bałkańskie* i *Kaukazkie*. 3cią podróżą odbędzie po *Anglii*, *Niemczech* i *Stanach Zjednoczonych-Ameryki północnej*. *P. Laborde* mniema, iż wskutku takiego wychowania młodzieniec 25cio letni dokładniejszą mieć będzie znajomość świata, a niżeli kto inny w 60tym roku życia.

— W *Madrycie* pracują teraz nad ułożeniem traktatu między *Hiszpanią* a *Portugalią* względem żeglugi na rzekach *Tagu* i *Duero*. Potwierdza się wieść, że *Hiszpania* zaciągnie nową pożyczkę.

— Znakomita śpiewaczka włoska *Albini*, która była powszechnie lubioną w *Madrycie*, odebrała rozkaz od rządu, oddalenia się iak najszybciej z *Madrytu*. *Xżna Rapo* opuściła swój pałac w teyże stolicy i udała się na mieszkanie do klasztoru *Panińskiego*, a iey małżonek z rozkazu Króla został zawieszony do klasztoru w *Kabrera*.

— *Xże Leopold Sasko-Koburski*, ma przez krótki czas zabawić we *Francyi*, wróci do *Anglii*, zjad w miesiącu lipcu uda się do *Grecyi*. (K. W.)

Prenumerata

Od dnia 1go następującego kwietnia odnawia się prenumerata kwartałowa na *Gazetę Kuryera Litewskiego*. Cena zwyczajna rubli 2 kop. 25.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK